

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем

Кафедра радіотехніки та радіоелектронних систем

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана/директора
з навчальної роботи

Нечипорук О.Ю.

«31» _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми конкурентної розвідки та захисту інформації в
радіоінженерії та телекомунікаціях

для аспірантів

галузь знань 17 Електроніка та телекомунікації
спеціальність 172 Телекомунікації та радіотехніка
освітня програма Телекомунікації та радіотехніка

вид дисципліни Вибіркова

Форма навчання денна, заочна
Навчальний рік 2017/2018
Курс 2, півріччя 2
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладач:

Нікітчин Олександр Миколайович, кандидат історичних наук, асистент кафедри радіотехніки та радіоелектронних систем

Пролонговано: на 2018/2019 н.р. _____ (Нечипорук) «30» 08 2018 р.
на 2019/2020 н.р. _____ (Нечипорук) «29» 09 2019 р.

КИЇВ – 2017

Розробник:

Нікітчин Олександр Миколайович, кандидат історичних наук, асистент
кафедри радіотехніки та радіоелектронних систем

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри радіотехніки та радіоелектронних
систем Резніков М.І. РЕЗНІКОВ
протокол № 1 від «30» серпня 2017р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету радіофізики, електроніки та
комп'ютерних систем

Протокол № 1 від «31» 08 2017 р.

Голова науково-методичної комісії

В.В.ОБУХОВСЬКИЙ

«31» 08 2017 року.

1. Мета дисципліни – є формування у аспірантів системи знань та умінь професійно організувати роботу з інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки підприємства, здійснювати управління та координування такою роботою, бути професіоналом у сфері конкурентної розвідки при організації та управлінні комплексним забезпеченням функціонування системи інженерно-технічної безпеки підприємств.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Освітня компонента «Актуальні проблеми конкурентної розвідки та захисту інформації в радіоінженерії та телекомунікаціях» є частиною блоку дисциплін вільного вибору аспіранта для спеціалізації «Програмно-апаратні засоби телекомунікації» і використовує результати вивчення обов'язкових дисциплін «Програмування» та «Комп'ютерні технології».

Попередні вимоги:

1. Вміти Запускати прикладні програмні засоби та керувати ними на основі графічного інтерфейсу користувача, орієнтуватись в файловій системі довільної ОС, знаходити інформацію в Інтернеті.
2. Знати основи алгоритмізації та вміти реалізувати багатофайловий проект консольного застосунку.
3. Знати принципи обміну даними у телекомунікаційних системах та реалізації розподілених систем.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Вивчення освітньої компоненти «Актуальні проблеми конкурентної розвідки та захисту інформації в радіоінженерії та телекомунікаціях» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона забезпечує професійний розвиток аспіранта в галузі технічного захисту інформації та включає в себе розгляд принципів організації системи інформаційно-аналітичної діяльності, управління та проведення інженерних заходів по забезпеченню безпеки інформації та протидії конкурентній розвідці, що можуть бути використані при розробці, впровадженні та експлуатації апаратних засобів передачі, обробки та захисту інформації, при створенні автоматизованих систем управління, тощо. Вивчення цієї освітньої компоненти дозволить аспіранту вільно орієнтуватись в у сфері конкурентної розвідки при організації та управлінні комплексним забезпеченням функціонування системи інженерно-технічної безпеки підприємств.

4. Завдання (навчальні цілі):

1. Знати теоретичні основи інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки підприємства.
2. Знати інформаційно-аналітичну роботу як засіб успішного розвитку сучасного підприємства.
3. Вміти організувати роботу інформаційно-аналітичного підрозділу підприємства.
5. Вміти використовувати досвід міжнародних компаній з організації інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки підприємства.
6. Знати організацію конкурентної розвідки на підприємстві, її можливості у сфері стратегічного й тактичного управління бізнесом.
7. Вміти застосовувати інформаційно-аналітичну роботу як засіб попередження промислового шпигунства та протидії загрозам безпеки бізнесу.

Забезпечити досягнення компетентностей:

ЗК 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ФК 2. Вміння застосовувати методи проектування та моделювання для розробки й реалізації радіоелектронних пристроїв, систем, комплексів, телекомунікаційних та інформаційних систем, що задовольняють заданим вимогам.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 знати; 2 вміти; 3 комунікація; 4 автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1	аспірант повинен знати:			до 40
1.1	методологію інформаційно-аналітичної діяльності	лекційні заняття		
1.2	способи збору інформації її класифікації та перевірки		практичні заняття	
1.3	особливості організації конкурентної розвідки на підприємстві	лекційні заняття	самостійна робота	
1.4	можливості новітніх технологій для оптимізації роботи інформаційно-аналітичного підрозділу	лекційні заняття	самостійна робота	
2	аспірант повинен вміти:			до 40
2.1	професійно організувати роботу з інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки підприємства	лекційні заняття	самостійна робота	
2.2	використовувати методи протидії конкурентній розвідці для збору інформації	лекційні заняття	самостійна робота	
2.3	формувати аналітичну стратегію безпеки підприємства	лекційні заняття	самостійна робота	
2.4.	користуючись електричними схемами класифікувати радіоелектронні пристрої, побудовані на базі напівпровідникових приладів, пояснити їхнє призначення та принципи функціонування	лекційні заняття	самостійна робота	
3	комунікація			до 10
3.1	вміти професійно організувати роботу з інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки підприємства; здійснювати управління роботою інформаційно-аналітичного підрозділу; використовувати методи протидії конкурентній розвідці для збору інформації; формувати аналітичну стратегію безпеки підприємства; аналізувати, обробляти отриману інформацію та подавати висновки;	лекційні заняття	самостійна робота	
4	автономність та відповідальність			до 10
4.1	розуміти особливості організації конкурентної розвідки на підприємстві; напрямки діяльності підрозділу конкурентної розвідки; можливості новітніх технологій для оптимізації роботи конкурентної розвідки; організацію роботи конкурентної розвідки відомих міжнародних компаніях;	лекційні заняття	самостійна робота	

7. Схема формування оцінки

7.1. Форми оцінювання аспірантів: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами поточного контролю за процесом виконання лабораторних робіт та оцінювання кінцевих результатів їх виконання і за результатами виконання самостійних завдань. Вклад результатів навчання у підсумкову оцінку, за умови їх опанування на належному рівні:

- результати навчання 1.1 – 1.6 [знання] до 40 %;
- результат навчання 2.1 – 2.3 [вміння] – до 40%;
- результат навчання 3.1 [комунікація] – до 10%;
- результат навчання 4.1 [автономність та відповідальність] – до 10%.

Форми оцінювання аспірантів:

- **семестрове оцінювання:** контроль здійснюється за таким принципом. Навчальний семестр має два змістові модулі: у змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-4, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) входять теми 5-7. Оскільки виконання самостійних робіт повністю охоплює перевірку засвоєння лекційного матеріалу, контрольні роботи не проводяться. Загальне оцінювання протягом семестру виконується за сумою результатів самостійних робіт. Обов'язковим для допуску до іспиту є виконання самостійних робіт кожного з модулів з сумарною оцінкою не менше 15 балів (з 30).
- **підсумкове оцінювання (у формі іспиту):** форма іспиту – письмова робота. (оцінюється від 0 до 40 балів). Умовою досягнення позитивної оцінки за дисципліну є отримання загальної суми балів (за семестрове оцінювання та іспит разом) не менш ніж 60 балів, при цьому оцінка за фінальне оцінювання не може бути меншою 24 балів.
- **умови допуску до підсумкового оцінювання:** умовою допуску до іспиту є отримання аспірантом сумарно не менше, аніж критично-розрахунковий мінімум 35 балів за семестр.

7.2. Організація оцінювання (обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою навчальною програмою форм оцінювання із зазначенням орієнтованого графіку оцінювання):

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ1		ЗМ2	
	Min. – балів	Max. – балів	Min. – балів	Max. – балів
Модуль 1	15	30		
Модуль 2			15	30
Виконання аспірантами самостійних робіт	0	5	0	5

Орієнтований графік оцінювання:

	<i>Орієнтовний період для здійснення відповідної форми оцінювання</i>
Виконання завдань на практичних заняттях	лютий - травень
Виконання завдань самостійної роботи	лютий - травень
Перескладання завдань практичних занять і самостійної роботи	квітень
Іспит	травень

Розрахунок балів, які аспірант отримує при успішній здачі іспиту:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	15	15	30	60
Максимум	30	30	40	100

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень, % / Marks, %
Відмінно / Excellent	90-100%
Добре / Good	75-89%
Задовільно / Satisfactory	60-74%
Незадовільно / Fail	0-59%

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних занять

№ п/п	Назва теми	У тому числі			
		Лекції	Консультації	Практичні заняття	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1 Конкурентна розвідка – пріоритетний напрямок розвитку бізнесу</i>					
1	Вступ. Поняття та особливості конкурентної розвідки. Історія становлення та розвитку конкурентної розвідки.	2	-	-	10
2	Завдання та особливості конкурентної розвідки. Бенчмаркінг як складова успішної бізнес-стратегії	2	-	-	10
3	Фактори впливу на безпеку бізнесу. Формування системи інформаційної безпеки бізнесу.	2	-	-	16
4	Вплив інформаційних війн на безпеку бізнесу та механізм протидії інформаційній зброї.	2	-	-	16
<i>Змістовий модуль 2. Організація конкурентної розвідки на підприємстві, її можливості у сфері стратегічного й тактичного управління бізнесом</i>					
5	Організація роботи підрозділу конкурентної розвідки. Передумови та порядок створення конкурентної розвідки на підприємстві. Напрямки діяльності конкурентної розвідки. Стратегія та шляхи визначення інформаційних потреб керівництва компанії у діяльності конкурентної розвідки.	4	-	-	18

6	Методи конкурентної розвідки. Методика конкурентної розвідки. Протидія промислового шпигунству. Класифікація методів конкурентної розвідки. Поняття, характерні особливості та ознаки дезінформації.	2	-	2	18
7	Загальна характеристика організації конкурентної розвідки у європейських та американських компаніях	4	-	2	8
	Всього	18	2	4	96

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 18 год.

Практичні- 4 год.

Консультацій – 2 год.

Самостійна робота – 96 год.

9. Рекомендовані джерела

До Розділу 1.

1. Сідак В.С., Степанков В.С. З історії української розвідки та контрозвідки / В.С. Сідак, В.С. Степанков. - Нариси. — 2. вид. — К. : Ін-т СБ України, 1995. — 201с.
2. 4. Miller J. Millenium Intelligence; Understanding and Conducting Competative Intelligence in the Digital Age, Business Intelligence Braintrust, 2000.- 469 p.
3. Ховис Д. Конкурентна розвідка. Уроки з окопов / Д. Ховис : "Альпина Паблишер ", 2003. – 532 с.
4. Сайт Ющука Евгения Леонидовича. Конкурентная разведка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ci-razvedka.ru/>
5. Борисов Н.І. Конкурентная разведка как инструмент конкурентной борьбы [Електронний ресурс] / Енциклопедія маркетингу : Режим доступу: http://www.marketing.spb.ru/lib-research/competition_spy.htm
6. Міщишин М. Конкурентна розвідка – об'єктивна необхідність у сучасному бізнесі / М. Міщишин // Контракти. – 2006. – № 7. – С. 38
7. Служба безпеки України . – Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: www.sbu.gov.ua/
8. Рейтер Г. Легальне промислове шпигунство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agentura.ru>

До Розділу 2.

1. Гаврюшин Г. «Ми могли б служити у розвідці» / Г. Гаврюшин // Контракти. - № 7. – 2006 р. – С. 23-24
2. Рафалевський О. Служба безпеки підприємства під ключ.- Електронний ресурс. – Режим доступу до статті: www.security_info.com.ua
3. Економічна розвідка: не шпигунство, а оцінка надійності партнерів. - Безпека

підприємництва. - № 14. - 2004. - С. 33

4. Красноперов А., Бироваш М. Безопасность с оглядкой на PR // F+S Технологии безопасности противопожарной защиты / А. Красноперов, М. Бироваш. - №1. - 2006. - С. 12-15

5. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. – 6-те видання / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарченко. – К. : Знання, 2008. – 310 с.

6. Артемчук Г.І., Кирило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-дослідної роботи / Г.І. Артемчук, В.К. Кирило, М.П. Кочерган : Навч. посібник. – К. : Форум, 2000. – 271 с.

7. Іваницька Н. Промислове шпигунство та правові інструменти захисту від нього / Н. Іваницька // Бизнес и безопасность. - № 1. – 2006. – С. 21-28

8. Кульпінов В. Комерційний СМЕРШ / В. Кульпіанов // Контракти. - № 43. – 2006. – С. 32-34

9. Український ресурс з безпеки. - Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://kiev-security.org.ua>

До Розділу 3.

1. Мочерний С.В. Економічний потенціал України // Економічна енциклопедія. Т.1. За ред. С.В. Мочерного. К. ; „Академія”, 2008 р. – 422 с.
2. «Про інформацію» : Закон України від 02.10.1992 № 2657 (з наступними змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2657-12>
3. Почепцов Г.Г. Теорія комунікацій / Г.Г. Почепцов. - К. : ВЦ "Київський університет", 1999. - 308 с.
4. Тривайло А. Ю. Формування системи інформаційного забезпечення управління діяльністю керівника торгового підприємства: дис. ... кандидата екон. наук : 08.10.01 / Тривайло Андрій Юрійович.– К., 2000. – 203 с.
5. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики / В.Д. Бакуменко [Моногр.] – Київ: Вид-во УАДУ, 2000. – 328 с.
6. Кадышева Е. SWOT-анализ: сделай качественно / Е. Кадышева. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: http://www.denga.com.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1005

До Розділу 4.

1. Griffin, Robert J. Just Do It: Establishing a Corporate Business Intelligence Function at IBM, Proceedings, SCIP 12th Annual International Conference and Exhibits. – Vol. II. – 2004. – P. 123-133.
2. Herring, Jan P. Business Intelligence in Japan and Sweden: Lessons for the US, The Journal of Business Strategy. – March/ April 2002. – P. 21-44
3. Качинський А.Б. Безпека, загрози і ризик: наукові концепції та математичні методи / А.Б. Качинський; Інститут проблем національної безпеки; Національна академія Служби безпеки України. - К., 2004. - 472с.
4. Новикова О.Ф. Економічна безпека: концептуальне визначення та механізм забезпечення. /О.Ф.Новикова, Р.В.Покотоленко; [наук. ред. О.І.Амоша]; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк.,2006. - 407 с.
5. Miller J. Millenium Intelligence; Understanding and Conducting Competative Intelligence in the Digital Age, Business Intelligence / J. Miller. – Braintrust, 2000. – 312 с.
6. Бисага В., Когут Ю. Информационно-аналитическая поддержка бизнеса на украинском рынке / В. Бисага, Ю. Когут // Бизнес и безопасность – 2008. – № 6. – С.9-11.
7. В Японии готовятся принять Закон по противодействию промышленному шпионажу

[Электронный ресурс] // Бизнес разведка – 2009. – № 1. – С.16. – Режим доступа до журналу: <http://www.amulet.ru/articles/2009/01/215248.htm>

8. Конкурентная разведка в Юго-Восточной Азии [Электронный ресурс] // Бизнес разведка – 2007. – № 3. – С.8. – Режим доступа до журналу: <http://www.amulet.ru/articles/2007/03/757301.htm>.

9. Корпоративные войны в Индии [Электронный ресурс] // Бизнес разведка – 2007. – № 1. – С.12. – Режим доступа до журналу: <http://www.amulet.ru/articles/2007/01/65412.htm>.

10. С чем сталкиваются аналитики КР в Китае [Электронный ресурс] / Мэт Фиш // Бизнес разведка – 2006. – № 12. – С.15. – Режим доступа до журналу: <http://www.amulet.ru/articles/2007/03/69356.htm>.

11. Особенности конкурентной разведки в Азии [Электронный ресурс] // Бизнес разведка – 2007. – № 2. – С.10. – Режим доступа до журналу: <http://www.amulet.ru/articles/2007/03/757004.htm>.

12. Big in Asia: 25 Strategies for Business Success [Электронный ресурс] / Dmian Duamel // SCIPonline – Режим доступа до ресурсу: <http://www.sciponline.org/issue37>.

13. Brain wars [Электронный ресурс] / Leonard Fuld // The Economic Times – 2007. - № 2. – С. 4. – Режим доступа до журналу: <http://www.amulet.ru/articles/2007/02/06574.htm>.